

ת"פ 6828/04/13 - מדינת ישראל נגד יוחאי גליקסמן

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 6828-04-13 מדינת ישראל נ' גליקסמן

בפני בעניין: כב' השופט חגי טרסי
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

יוחאי גליקסמן

הנאשם

ע"י ב"כ עו"ד בועז קניג

גזר דין

כתב האישום:

הנאשם הורשע, על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן בשנית, בעבירות של שיבוש מהלכי משפט וידיעות כוזבות - עבירות על סעיפים 244 ו-243 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "החוק").

על פי עובדות כתב האישום בו הודה הנאשם, בין הנאשם לבין שושן ברבי (להלן: "ברבי") היכרות רבת שנים ובמהלך השנים האחרונות העסיק ברבי את הנאשם כעובד בדוכן לממכר פירות וירקות בנתניה ובחנות לממכר דברי מאכל ומשקה בנתניה. ביום 17.8.12, בשעה 19:42 או בסמוך לכך, נהג ברב ברכב בשדרות בן צבי בנתניה וגרם לתאונת דרכים קטלנית בה מצאו את מותן סבטלנה יגודייב, בתה שושנה יגודייב ואלכסנדרה רובינוב (להלן: "המנוחות") בעת שחצו את הכביש. ברבי והנוסע שהיה עמו, שידעו כי כתוצאה מהתאונה נגרמו למנוחות חבלות של ממש או שנגרם מותן, לא עצרו ולא הזעיקו עזרה, כי אם נמלטו מהמקום.

בשלב זה, גמלה בליבו של ברבי ההחלטה לשבש את החקירה הפלילית שנפתחה בעקבות התאונה, לפנות אל הנאשם שמתגורר בקרבת מקום ולהניעו בדרך של הטעיה, לגשת לתחנת משטרת נתניה הסמוכה ולמסור הודעת שקר לפיה הנאשם הוא שגרם לתאונה. ברבי התקשר לטלפון הנייד של הנאשם ומשהנאשם לא ענה לו, הגיע ברבי אל מתחת לביתו של הנאשם שבשדרות בן צבי בנתניה וקרא לו לרדת למטה. הנאשם ירד וברבי סיפר לו כי הוא גרם לתאונת דרכים בה נפגע אדם וביקש ממנו כי ייגש לתחנת המשטרה ויספר כי הוא הנהג המעורב בתאונה. עוד הסביר לו ברבי כי קיים סיכוי שיעצר ואולם הוא ידאג לו לסניגור טוב שיביא לשחרורו מהמעצר תוך 24 שעות. כמו כן, הדריך את הנאשם ואמר לו כי על מנת להיראות אמין בפני השוטרים עליו להעמיד פנים ולהתעלף בפניהם. ברבי הוסיף ואמר לנאשם כי עליו להסתיר את הטלפון הנייד טרם שיגיע לתחנת המשטרה.

הנאשם הסכים לבקשתו של ברבי, ניגש לתחנת המשטרה, העמיד פנים שהוא מתעלף ומסר גרסה כוזבת בפני השוטרים, לפיה הוא הנהג המעורב בתאונה. בהמשך, לאחר כשעה וחצי, משהתברר כי גרסתו שקרית ואינה מתיישבת עם הממצאים האובייקטיביים שהתגלו בזירת התאונה, הנאשם חזר בו מגרסתו וסיפר כי פעל כך לבקשתו של ברבי ותיאר, כמפורט לעיל, כיצד ברבי פנה אליו והנחה אותו למסור גרסה כוזבת. ברבי, שידע כי משטרת ישראל מחפשת אחריו בגין המעורבות בתאונה, נמלט והסתתר במשרדים באזור התעשייה בנתניה, עד למעצרו על ידי משטרת ישראל ביום 20.8.12.

בין הצדדים גובש הסדר במסגרתו תוקן כתב האישום בשנית והנאשם הודה, הורשע והופנה לקבלת תסקיר מטעם שירות המבחן, מבלי שגובשו הסכמות עונשיות.

תסקיר שירות המבחן:

ביום 22.9.14 הוגש תסקיר מפורט וממצה מטעם שירות המבחן בעניינו של הנאשם, אשר התייחס בהרחבה לתולדותיו ולמצבו האישי והמשפחתי. מהתסקיר עולה כי מדובר בבחור צעיר כבן 26, נשוי ואב לשני ילדים, בגילאי שנתיים ושנה. הנאשם נישא לבת זוגו כשבועיים קודם לביצוע העבירות הנוכחיות, כעת הוא מתגורר בבית הורי אשתו ועובד לפרנסתו, מזה כשנה וחצי, בחנות לכלי בית ברעננה.

הנאשם שיתף את שירות המבחן בקשיים הרבים עמו נאלץ להתמודד בשנות ילדותו והתבגרותו. המדובר לא רק בקשיים כלכליים אלא גם בתפקוד הורי לקוי, לרבות גילויי אלימות כלפיו. על רקע זה, מגיל צעיר, מצא הנאשם בחברה השולית מסגרת השתייכות והחל להיות מעורב בפלילים כשהוא מבצע בעיקר עבירות רכוש. עוד פירט קצין המבחן כי הנאשם סיים 12 שנות לימוד בבית ספר מקצועי, חרף הקשיים הרבים ולאחר שהסתייע בגורמי טיפול. בשל עברו הפלילי, לא גויס הנאשם לצבא ומאז ועד לפני כשנתיים עבד בשוק בנתניה ובעסקים שונים השייכים לברבי. הנאשם תיאר בפני שירות המבחן מערכת יחסים קרובה שנמשכה לאורך שנים, כשברבי דואג לו ומסייע לו תוך שהנאשם רואה בו דמות סמכותית, תומכת ומחזקת.

הנאשם נטל אחריות בפני שירות המבחן והביע חרטה על מעשיו. הסביר כי באותה העת בה הסכים לבקשתו של ברבי למסור גרסה כוזבת, לא היה מודע לתוצאה הטרגית של התאונה. לדבריו, פעל ללא שיקול דעת כאשר מחד הוא חושש ונתון בלחץ מברבי ומאידך חש כלפיו גם כבוד, מחויבות, הערכה ורצון לסייע ועל רקע זה התקשה לסרב לבקשתו של ברבי. קצין המבחן התרשם מבחור צעיר אשר על רקע היעדר גורמי תמיכה משפחתיים, ניהל אורח חיים שולי כשברבי מסייע לו בפרנסה, תעסוקה ונותן לו תחושת שייכות וערך עצמי. בעקבות הסתבכותו בעבירות הנוכחיות, שינה את מקום מגוריו והחל לעבוד בעבודה מסודרת בסיוע משפחתה של אשתו, כמו כן הפך לאב וכעת הוא עושה מאמץ לנהל אורח חיים תקין כשהוא נמנע מקיום קשר עם גורמים שוליים.

כשפנה קצין המבחן להעריך את הישנות הסיכון לעבריינות למול הסיכוי לשיקום, הוא לא התעלם מקשריו של הנאשם בעברו עם גורמים שוליים וכן מדפוסי אישיותו של הנאשם וקשייו בהתמודדות עם לחצים המופעלים עליו, אך יחד עם

זאת, התרשם מכך שניתק את קשריו עם החברה השולית, שינה מקום מגוריו, היותו אב לילדים שמבין את כובד האחריות המוטלת עליו וכן התרשם מסיוע ותמיכת בני משפחת אשתו בו. עוד הדגיש קצין המבחן כי מזה כשנה וחצי לא נפתחו כנגדו הליכים פליליים חדשים.

בדברי הסיכום, הביע קצין המבחן את התרשמותו מהנאשם כמי שזקוק לתמיכה וחיזוק בשינוי שעורך בחייו וכי הוא יוכל להיעזר ולהתחזק מהקשר עם שירות המבחן וממליץ על הטלת צו מבחן למשך שנה, במסגרתו ישולב הנאשם בקבוצה טיפולית התואמת את צרכיו וכן ישולב בפרויקט "אוניברסיטה בעם" המתקיים באוניברסיטת תל אביב. בנוסף, המליץ על הטלת מאסר מותנה ושל"צ בהיקף של 200 שעות.

טיעוני הצדדים:

בטיעוניו הדגיש ב"כ המאשימה את החומרה הכרוכה במעשיו של הנאשם בכך שמסר ידיעה כוזבת לפיה הוא זה שנהג ברכב ובכך שמיקד את המשטרה בזהות לא נכונה של הנהג הפוגע, באופן ששיבש את החקירה. עוד עמד על הפגיעה בערך המוגן וביקש להשית על הנאשם עונש מאסר ממשי, שיהיה בכוחו להרתיעו מלשוב ולבצע עבירות פליליות. לדבריו, הנאשם ביצע את העבירות המיוחסות לו במטרה לפגוע בחקירה ובכך סייע לברבי להימלט מאימת הדין, לכן נוכח מעשים חמורים אלה יש להשית מאסר לריצוי בפועל.

ביחס לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, טען התובע כי הנאשם אמנם הודה במיוחס לו וחסך זמן שיפוטי אך לחובתו מספר לא מבוטל של הרשעות קודמות ובעבר נדון פעמיים לעבודות שירות, וממשב והסתבך במעשה כה חמור, אותו ביצע בעוד הליכים אחרים תלויים ועומדים לחובתו, הרי שאין מנוס אלא להשית עליו לראשונה עונש מאסר של ממש לריצוי מאחורי סורג ובריח.

ב"כ המאשימה התייחס בטיעוניו להמלצת שירות המבחן וביקש שלא לאמצה, שהרי מדובר בהמלצה בלתי מחייבת במסגרתה ניתן דגש לשיקולי השיקום, מבלי שיוחס די משקל ליתר השיקולים אשר יש בהם כדי להגביר את הסיכון להישנות התנהגות עבריינית כמו גם לשיקולי ענישה נוספים, דוגמת הרתעת הרבים. ב"כ המאשימה הדגיש כי אין לייחס חשיבות מיוחדת לכך שלא נפתחו כנגד הנאשם הליכים פליליים בתקופה האחרונה, מאחר שגם בעברו של הנאשם היו פרקי זמן של כשנה או יותר בהם לא נעברו עבירות, ובכל זאת שב הנאשם לסורו וביצע עבירות פליליות.

באשר למתחם הענישה הפנה התובע המלומד ל-תפ"ח (מחוזי מרכז) 52433-09-12 מ"י נ' **בדיר ואח'** (17.6.13) (להלן: "פרשת **בדיר**"), וביקש לאמץ את המתחם שנקבע בעניינו של הנאשם 2 בפרשה הנ"ל: 8-18 חודשי מאסר בפועל, וכן את העונש של 12 חודשי מאסר שהושת על אותו נאשם. ראו הדין הנרחב בנושא זה בפרק הדין וההכרעה.

מנגד עתר ב"כ הנאשם, בדבריו בכתב ובעל פה, שלא למצות את הדין עם הנאשם, לקבל את המלצות שירות המבחן ולהסתפק במקרה זה בענישה אשר לא תכלול סוג כלשהו של מאסר בפועל. בטיעוניו לא חלק הסנגור על חומרת העבירות שביצע הנאשם, אך הדגיש את מסכת הלחצים הקשה בה היה נתון לנוכח הקשר בינו לבין ברבי ואופיו של זה

האחרון. לדברי הסנגור, האינטרס עליו הגן הנאשם היה בברור זה של ברבי, ורק בשל הכבוד שרכש לברבי וחששו ממנו פעל כפי שפעל. עוד הזכיר כי כשעה וחצי בלבד לאחר שמסר את הגרסה הכוזבת, כבר שינה מגרסתו זו והפליל את ברבי, כך שהפגיעה בחקירה בפועל הייתה מזערית, אם בכלל נגרמה כזו.

הסניגור בטיעונו ביקש כי בית המשפט יחרוג לקולא ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום. לתמיכה בעתירתו זו הפנה לשינוי העצום שחל בהתנהלותו של הנאשם בכל פרמטר אפשרי, בכך שהעתיק את מקום מגוריו, הפך לאב, החל לעבוד בעבודה מסודרת ולמעשה פתח בחיים חדשים, ניתק את כל קשריו השוליים וכעת הוא נעדר זיקה לחייו הקודמים. יש לחובתו אמנם הרשעות קודמות, אך שירות המבחן, המלווה אותו מזה מספר שנים, התרשם עמוקות מהשינוי שחל בהתנהלותו ומצביע כיום על קיומו של סיכוי ממשי לשיקומו שלו, לרווחת בני משפחתו התלויים בו.

עוד הוסיף וטען כי יש ליתן משקל נכבד לכך שהנאשם נטל אחריות למעשיו וחסך בזמן שיפוטי. כמו כן, ביקש כי בית המשפט ייתן ליבו לנסיבות חייו הלא פשוטות של הנאשם כפי שפורטו בתסקיר בהרחבה ולזמן שחלף מעת ביצוע העבירות ועד עתה וציין כי גם משפחתו של הנאשם עלולה להיפגע כתוצאה מהשתת עונש כבד. לנאשם נפתחו אמנם שני תיקים נוספים באותה תקופה, אך אלה לא היו מרף חומרה גבוהה, ואלו צורפו זה לזה והסתיימו לאחרונה במסגרת הסדר בו הושתו על הנאשם בהסכמה עונשי מאסר על תנאי, התחייבות, פיצוי ושל"צ (ראו גזר הדין בת.פ. (פ"ת) 38493-06-13 מ"י נ' גליקסמן (21.10.14)). מזה למעלה משנה וחצי, לא נפתחו לחובת הנאשם תיקים נוספים, ובעת הזו אין לו ולו תיק אחד נוסף התלוי ועומד לחובתו.

לבסוף, שמעתי את דברי הנאשם עצמו, אשר הביע חרטה והתנצל על המעשים שביצע. הנאשם הדגיש את השינוי שערך בחייו ומסר כי ניתק את קשריו עם כל הגורמים מעברו. עוד הבהיר כי הוא המפרנס היחיד במשפחתו ואחראי לצרכיהם של שני ילדיו הרכים.

דין והכרעה:

על הליך זה חלות הוראות תיקון 113 לחוק העונשין, המחייבות קביעת מתחם עונש הולם למעשי העבירה, על יסוד העקרון המנחה בענישה, הוא עקרון ההלימה, ותוך מתן משקל לערך החברתי שנפגע, למידת הפגיעה בו, לענישה הנוהגת ולמכלול הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

במעשיו המפורטים בכתב האישום פגע הנאשם ללא ספק פגיעה של ממש בערכי יסוד של כל מדינה ומערכת משפטית מתוקנת, בה מבוססת מלאכת החקירה וניהול המשפט במידה רבה על הודעות הנגבות מעדים רלבנטיים. הנאשם פעל בידועין לשבש את חקירת המשטרה בנוגע לתאונה בה היה מעורב ברבי ומסר גרסה כוזבת, אשר הסיטה את החקירה באופן זמני ממסלולה התקין. מדובר במעשה חמור בכל קנה מידה, ובמיוחד כך בהתחשב בתוצאותיה הקשות של התאונה, אשר הביאה למותן בטרם עת של שלוש נשים. ראוי גם להזכיר כי הנאשם לא הסתפק במתן הגרסה הכוזבת אלא גם העמיד פנים שהוא מתעלף, בעת שטען בכזב כי הוא הנהג שהיה מעורב בתאונה.

לצד מרכיבי החומרה הנ"ל, הרי שבהתאם להוראות התיקון, אין די בחומרה העקרונית הכרוכה במעשים, ובית המשפט מחויב להתאים את מתחם הענישה לנסיבות הספציפיות של העבירות שבוצעו. בחינת נסיבות אלה מצביעה על קיומם של מספר שיקולים משמעותיים, המצדיקים מיתון מסוים בקביעת גדרו של המתחם.

שיקול ראשון שיש למנות בהקשר זה נוגע לעובדה לפיה בעת שמסר את ההודעה הכוזבת לא היה הנאשם מודע למלוא חומרתה של התאונה. על פי העובדות בהן הודה הנאשם, כאמור בסעיף 6 לכתב האישום המתוקן בשנית, מסר לו ברבי כי "**גרם לתאונת דרכים בה נפגע אדם**", הא ותו לו. כלומר, הנאשם אמנם היה מודע לקיומה של פגיעה כלשהי בגוף, אך לא היה מודע לחומרת הפגיעה ולמספר הקורבנות. נתון זה משליך ללא ספק על מידת אשמו של הנאשם ובתוך כך גם על גבולותיו של המתחם הראוי למעשיו.

שיקול נוסף שיש לתת לו משקל נוגע למערכת היחסים בין הנאשם לבין ברבי, אשר מבהירה את הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע העבירות ומשליכה על חלקו היחסי של הנאשם במעשים ועל מידת ההשפעה שהייתה לברבי עצמו בקידום הליכי שיבוש החקירה. בהקשר זה צוין במפורש בכתב האישום כי בין הנאשם לברבי הייתה היכרות ארוכת שנים, וכי במהלך השנים האחרונות העסיק ברבי את הנאשם בחנויות שברשותו.

יתרה מכך, מהמסמכים שהוצגו לפני עולה כי הנאשם היה במידה רבה בן חסותו של ברבי, וראה בו דמות סמכותית, תומכת ומחזקת. דברים אלו באו לידי ביטוי לא רק בתסקיר שירות המבחן אלא גם בקביעות מפורשות של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת מרוז) במסגרת גזר דינו של ברבי, שם צוין כי ברבי פעל כלפי הנאשם תוך "**ניצול תלות ומרות**" וכי "**השליך את גליקסמן ל'גוב האריות', ובלבד שהוא ינוקה מכל אשמה**" (ראו למשל פסקה 72 לגזר הדין הנ"ל - ת"פ 36216-09-12 מ"י נ' ברבי (29.5.14)). נתונים אלה בוודאי אינם פוטרים את הנאשם מאחריותו למעשים, אך הם מבהירים את מסכת הלחצים והנאמנויות הסותרות בהם היה נתון ומפחיתים אף הם ממידת אשמו.

ראוי להזכיר בהקשר זה כי ברבי הגיע לביתו של הנאשם ללא התרעה מוקדמת וכי התקיימה ביניהם שיחה קצרה, שבסופה נשלח הנאשם לממש הנחיותיו של ברבי. הנאשם התייצב במשטרה בסמוך לאחר אותה שיחה, מבלי שעמדה לו שהות של ממש לשקול את צעדיו בשום שכל. הנאשם מסר את גרסתו הכוזבת ופעל בהתאם להנחיותיו של ברבי, אך כעבור כשעה וחצי בלבד, משהתברר כי גרסתו אינה מתיישבת עם הממצאים מזירת התאונה, חזר בו הנאשם מההודעה הכוזבת ומסר גרסת אמת, בה תיאר את התנהגותו של ברבי והסביר מדוע פעל כפי שפעל. הנה כי כן, בפועל, לא הביאו מעשיו של הנאשם לפגיעה של ממש בחקירה, ובחלוף 90 דקות בלבד לאחר ניסיונו לשבש את החקירה, מסר גרסת אמת בה הפליל את ברבי.

אבהיר כי מכלול נתונים אלה לא נועד להקהות כהוא זה מחומרת המעשים או להציג את התנהלותו של הנאשם כקלת ערך, אך על מנת שהמתחם שייקבע יהלום את מכלול הנסיבות הרלבנטיות, לא ניתן להתעלם מהשיקולים הללו, שמצדיקים מיתון מסוים של המתחם, על אף האירועים הקשים האופפים פרשה חמורה זו.

באשר לפסיקה הנוהגת הבהירו ב"כ הצדדים כי נדירים המקרים בהם עומדות עבירות שיבוש ומסירת הודעה כוזבת לבדן

בליבו של גזר הדין, ועל כן קיים קושי להפנות לפסיקה רלבנטית. לפיכך, הפנו הצדדים למספר מצומצם של החלטות, אשר בחלקן היו כה רחוקות מענייננו עד כי לא ניתן היה לעשות בהן כל שימוש. יוצא מן הכלל בהקשר זה גזר דינו של בית המשפט המחוזי מרכז - לוד בעניינו של הנאשם 2 בפרשת **בדיר**, אשר דומה במובנים רבים למקרה שלפני ועל כן מצדיק התייחסות מפורטת.

במסגרת הפרשה הנ"ל הורשע הנאשם 2, עלא סרסור, בעבירות זהות לאלה בהן הורשע הנאשם שלפני. באותו מקרה, שימש רכבו של סרסור נאשם אחר לצורך איסוף והסעה בתשלום של שב"חים מאזור שערי תקווה לכיוון כפר קאסם, וזאת בידיעתו והסכמתו של סרסור. במסגרת פעילות זו דרס הנאשם האחר למוות ביום 9.9.12 את רכז הביטחון השוטף של שערי תקווה, ליאור פרחי ז"ל. מיד לאחר מכן התקשר הדורס אל סרסור ומסר לו כי פגע באיש ביטחון ו"הוריד" אותו. על רקע זה ביקש הדורס מסרסור שיגיש תלונה כוזבת על גניבת הרכב, וסרסור אכן התקשר למוקד 100 והודיע בכזב כי הרכב נגנב.

בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי גם אם החלטתו של סרסור הייתה ספונטאנית ובאה בלחץ האירועים, הרי שמדובר בהתנהגות חמורה. לא הייתה גם מחלוקת על כך שבהמשך אותו היום התייצב סרסור לחקירה במשטרה וכשנדעה לו התמונה כולה מסר הודעת אמת, אך בית המשפט קבע כי לנוכח טיב וחומרת המעשים יש לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין 8 ל-18 חודשי מאסר בפועל. על סרסור נגזר, בסופו של יום, עונש של 12 חודשי מאסר בפועל, וזאת על אף תסקיר חיובי שהוגש בעניינו מטעם שירות המבחן. להשלמת התמונה אציין כי עונשו של סרסור אושר על ידי בית המשפט העליון במסגרת ע"פ 4831/13 **פלוני ואח' נ' מ"י** (8.1.14), שם צוין כי היה לכאורה מקום להטיל עליו אף עונש חמור יותר.

בשים לב למתחם שנקבע בעניין סרסור עתר כזכור התובע המלומד לאמץ מתחם ענישה דומה גם בענייננו, ואף להטיל על הנאשם עונש דומה לזה שהוטל על סרסור. אלא שלטעמי, על אף הדמיון המסוים הקיים בין המקרים, קיימים הבדלים המצדיקים קביעת מתחם מתון במקצת בענייננו. דומה כי ככל שמדובר בהיקף ההשפעה השלילית על חקירת המשטרה אכן מדובר במקרים דומים, כאשר גם סרסור וגם הנאשם חזרו בהם בתוך פרק זמן קצר מגרסאות השווא שמסרו ושיתפו פעולה באופן מלא עם רשויות החוק.

יחד עם זאת, בשני מאפיינים אחרים שהוזכרו לעיל שונה מצבו של הנאשם מזה של סרסור, באופן המצדיק הקלה מסוימת כלפיו. כך, בעוד הנאשם שלפני לא היה מודע לחומרת התאונה ולהיקף הפגיעות שנגרמו בה, קבע בית המשפט המחוזי בעניין סרסור כי הוא הבין משותפו שאיש הביטחון נהרג, ולמצער נפגע קשה. בנוסף, בעוד שבין הנאשם לברבי שררו יחסי תלות ומרות שהקשו עליו להתמודד עם לחציו של ברבי, הרי שסרסור והנאשם הנוסף באותה פרשה היו שותפים במיזם עסקי עברייני להסעת שב"חים ברכבו של סרסור, והסתרת האמת הייתה אינטרס משותף ומובהק של שניהם.

התוצאה היא כי מבלי להקל כלל ועיקר בחומרת התנהגותו של הנאשם, לנוכח ההבחנות הרלבנטיות בינו לבין סרסור, אין מקום לאמץ את המתחם שנקבע שם כלשונו, וראוי יהיה להקל עמו מעט ולקבוע מתחם הנע בין 5 ל-15 חודשי מאסר בפועל, חלף המתחם של 8-18 חודשים שנקבע בעניינו של סרסור. דומה כי קביעה זו אף עולה בקנה אחד עם

גזר הדין בעניינו של ברבי עצמו, שם נקבע כי בגין הדחתו של הנאשם שלפני למסור את הגרסה הכוזבת במשטרה, ראוי לקבוע מתחם של 6-24 חודשי מאסר בפועל (ראו פסקה 75 לגזר דינו של ברבי). אמנם עבירת ההדחה אינה זהה לעבירות בהן הורשע הנאשם, אך קשה לחלוק על הטענה כי חלקו של ברבי במעשים אלה לא היה פחות מזה של הנאשם, כך שבוודאי שאין לקבוע בעניינו של הנאשם רף מחמיר יותר מזה שנקבע בעניין ברבי.

עתה, משנקבע מתחם העונש ההולם למעשיו של הנאשם, יש לבחון את מכלול הנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירה, על מנת לאתר את העונש הראוי בתוך המתחם וכן לבחון את שיקולי השיקום, על מנת לקבוע האם יש להיעתר לעתירת הסנגור ולהמלצת שירות המבחן לסטות לקולא ממתחם הענישה על דרך של השתת מאסר מותנה בלבד, לצד צו של"צ.

בהקשר זה ראוי להדגיש לצד החומרה כי אין מדובר בהרשעתו הראשונה של הנאשם בפלילים. יתרה מכך, על אף גילו הצעיר, נדון הנאשם בבתי המשפט במספר הזדמנויות קודמות, הן כקטין והן כבגיר. אמנם אין לחובתו רישומים קודמים בעבירות דומות, אך בעבר כבר ריצה פעמיים תקופות מאסר בעבודות שירות בגין מעורבותו בעבירות רכוש. בנוסף, אך לאחרונה הורשע בגין שני אירועים שהתרחשו לאחר מועד העבירה הנוכחית, בעבירות איומים, ונדון במסגרת הסדר טעון למאסר מותנה, של"צ בהיקף של 100 שעות, פיצוי והתחייבות (ראו גזר הדין שצורף ע"י הסנגור ב-ת"פ 38493-06-13).

בשים לב לנתונים אלה ולעובדה כי העונשים הקודמים שהושתו עליו, לרבות עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, לא הביאו לשינוי הנדרש בהתנהגותו, כאשר הנאשם שב והסתבך באירוע שלפני ובעבירות נוספות כאמור לעיל, הרי שבנסיבות רגילות היה מקום להשית עליו עונש המצוי אי שם בליבו של מתחם הענישה שנקבע, כלומר עונש מאסר לתקופה אשר מחייבת ריצוי מאסר מאחורי סורג ובריה. במובן זה, תמים דעים אני עם התביעה כי השילוב בין חומרת המעשים לבין העבר הפלילי היה מצדיק בנסיבות רגילות שליחתו של הנאשם לריצוי מאסר של ממש.

אף על פי כן מצאתי במקרה זה להימנע ממיצוי הדין עם הנאשם ולהסתפק פעם נוספת במאסר אותו יוכל לרצות בעבודות שירות. ביסוד החלטתי זו עומדים מכלול נסיבותיו האישיות של הנאשם, ובראשם שיקולי השיקום אשר באים לידי ביטוי מובהק בתסקיר החיובי שהוגש בעניינו. התסקיר מתאר בהרחבה את הקשיים הניכרים עמם נאלץ הנאשם להתמודד לאורך שנות ילדותו והתבגרותו, ואת האופן בו התדרדר בשל כך לחברה שולית ולמעורבות בפלילים. ברי כי נתונים אלה כשלעצמם לא היו מצדיקים הקלה משמעותית עם הנאשם, אלא שלעובדות הרקע הקשות הללו מצטרף כיום השינוי המשמעותי שערך הנאשם בחייו במהלך השנה וחצי האחרונות, כלומר בפרק הזמן המשמעותי שחלף מאז ביצוע העבירות ועד היום.

במהלך תקופה זו, נישא הנאשם לבת זוגו וביחד חובקים הם היום שני תינוקות משותפים. בסיוע משפחתה של אשתו, עזב הנאשם את מקום מגוריו, החל לעבוד בעבודה מסודרת, בה הוא מתמיד תקופה ארוכה, והוא עושה מאמץ לנהל אורח חיים תקין, תוך שהוא נמנע מקיום קשר עם גורמים שוליים כלשהם. במהלך תקופה זו לא שב להסתבך ולא נפתחו לחובתו תיקי חקירה נוספים. שירות המבחן אף התרשם כי הנאשם זקוק לתמיכה ולחיזוק בשינוי שעשה בחייו ומתאים ליטול חלק בהליך טיפולי במסגרת השירות, כמו גם בפרויקט לימודים אקדמאיים במסגרת "אוניברסיטה בעם",

וממליץ על מתן צו מבחן בעניינו למשך שנה, המלצה אשר תסוכל ככל שיישלח הנאשם לריצוי מאסר של ממש.

הנה כי כן מצביע שירות המבחן על שינוי משמעותי שחל באורחותיו של הנאשם מאז תחילת שנת 2013, שינוי אשר מצביע על סיכויי שיקום ממשיים. כמו כן, לנוכח מצבו האישי והמשפחתי של הנאשם, ענישתו בחומרה תשפיע לרעה לא רק עליו אלא בראש ובראשונה על בני משפחתו, לרבות ילדיו הקטנים הזקוקים לו ותלויים בו. נתונים אלה מצדיקים הקלה עם הנאשם, ומאזנים במידת מה את ההחמרה המתחייבת לנוכח עברו הפלילי.

יחד עם זאת, ברי כי אין בשיקולי השיקום כדי לאיין את חומרת המעשים באופן המצדיק סטייה כה משמעותית לקולא מתחם העונש ההולם עד כדי אימוץ המלצות שירות המבחן. המלצות אלה אינן משקפות די הצורך את חומרת מעשיו של הנאשם, כמו גם את העובדה כי בעברו מקרים קודמים של הפרת חוק משמעותית, וגם אם ישוקללו לתוך המאזן הכולל שיקולי השיקום, הרי שאין בכוחם להצדיק את אותה סטייה קיצונית לקולא לה עותרת ההגנה. התוצאה הכוללת הנה לטעמי כי האיזון הראוי יושג בדרך של השתת מאסר בפועל אשר ירוצה בעבודות שירות, לתקופה המרבית הקבועה בחוק, וזאת לצד מרכיבי ענישה משלימים דוגמת מאסר על תנאי, מבחן וקנס. תוצאה זו מצויה בגדר המתחם שנקבע, גם אם בחלקו התחתון, ודומני כי הייתה מוצדקת לאור מכלול הנסיבות, אפילו היה נקבע מתחם מחמיר יותר, ממנו הייתה נדרשת סטייה קלה לקולא.

אשר על כן הנני דן הנאשם לעונשים הבאים:

1. שישה חודשי מאסר בפועל, אשר ירוצה בעבודות שירות במוסד "רוחמה" ברח' ת"א-יפו 119, כפר סבא, החל מיום 8.1.15. תשומת לב הנאשם וב"כ להזהרה המפורטת בסעיף 4.2 לחוות דעת הממונה.

2. 9 חודשי מאסר על תנאי והתנאי הוא כי במשך 3 שנים מהיום לא יעבור אחת העבירות בהן הורשע בהליך זה.

3. קנס בסך 3,500 ש"ח או 50 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-7 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, החל מיום 10.12.14.

4. ניתן בזאת צו מבחן למשך שנה בעניינו של הנאשם. מובהר לנאשם כי אם לא יעמוד בתנאי צו המבחן עשוי בית המשפט להתבקש לדון בעניינו מחדש ואף לגזור את דינו מחדש, בהתחשב ביתר העונשים שהושתו.

העתק יועבר לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור בתוך 45 ימים.

ניתן היום, י"ט חשוון תשע"ה, 12 נובמבר 2014, במעמד הצדדים.